

LUMINOR BANK AS RĪKOJUMU IZPILDES POLITIKAS DARĪJUMIEM AR FINANŠU INSTRUMENTIEM KOPSAVILKUMS

1. Ievads

Luminor Bank AS (turpmāk tekstā – „Banka”) ir vispārējs pienākums godīgi, taisnīgi un profesionāli veikt darījumus ar saviem klientiem saskaņā ar klientu labākajām interesēm un piemērojamiem tiesību aktiem. Izpildot no klientiem saņemtos rīkojumus, Bankai ir pienākums nodrošināt „labāko rezultātu”, kas nozīmē, ka Bankai ir jāveic visi nepieciešamie pasākumi, lai, izpildot rīkojumus saviem klientiem, pastāvīgi sasniegtu vislabāko iespējamo rezultātu. Šajā dokumentā sniegts kopsavilkums par Bankas Rīkojumu izpildes politiku darījumiem ar finanšu instrumentiem (turpmāk tekstā – „Politika”), kuru piemēro no 2019. gada 2. janvāra.

Šis kopsavilkums ir sagatavots un sniegts privātajiem (neprofesionāliem) klientiem labākai izpratnei par Politikas saturu un Bankas pienākumu nodrošināt labāko iespējamo rezultātu.

Politika veido neatņemamu Bankas ieguldījumu pakalpojumu sniegšanas normatīvo dokumentu kopuma daļu. Stājoties tiesiskās attiecībās ar Banku, klients piekrīt arī Politikas noteikumiem un nosacījumiem, kuru kopsavilkums sniegts šajā dokumentā.

1.1. Politikas mērķis

Politika sniedz pārskatu par kārtību un noteikumiem, kurus Banka piemēro, izpildot klientu rīkojumus, lai varētu sasniegt labāko iespējamo rezultātu.

Pieņemot izpildei klienta rīkojumu Banka to izpilda saskaņā ar šo Politiku, ja vien klients nav sniedzis konkrētus norādījumus attiecībā uz sava rīkojuma izpildes veidu.

Banka var izpildīt rīkojumus pati, vai arī nodot tos izpildei citām institūcijām, kuras tos izpilda saskaņā ar Bankas norādījumiem.

1.2. Piemērošanas joma

Kad klients iesniedz rīkojumu Bankai, Bankai ir jānodrošina, ka tā izpilda jūsu rīkojumu ar mērķi sasniegt vislabāko iespējamo rezultātu. Politika attiecas uz visiem privātajiem (neprofesionālajiem) un profesionālajiem klientiem, kas dod rīkojumus Bankai saistībā ar tirdzniecību ar finanšu instrumentiem.

Politika aptver turpmāk tekstā uzskaitītās finanšu instrumentu kategorijas:

- kapitāla vērtspapīri – akcijas un depozitārie sertifikāti;
- parāda vērtspapīri – obligācijas un naudas tirgus instrumenti;
- procentu likmju atvasinātie finanšu instrumenti – mijmaiņas līgumi (*swaps*), iespēju līgumi (*options*) un citi;
- valūtu atvasinātie finanšu instrumenti – regulētā tirgū netirgoti nākotnes līgumi (*forwards*), mijmaiņas līgumi (*swaps*), iespēju līgumi (*options*) un citi;
- preču atvasinātie finanšu instrumenti – regulētā tirgū tirgoti nākotnes līgumi (*futures*), mijmaiņas līgumi (*swaps*) un citi;
- strukturētie finansējuma produkti;
- biržā tirgotie produkti — biržā tirgotie ieguldījumu fondi (*exchange traded funds*), biržā tirgotā parādzīmes (*exchange traded notes*) un biržā tirgotās preces (*exchange traded commodities*);
- pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumi (PVKIU).

Politikas pielikumi skaidro kārtību, kādā rīkojumi tiek izpildīti attiecībā uz katru Politikā ietverto finanšu instrumentu kategoriju – pieejamos rīkojumu veidus, izpildes faktoru prioritātes, rīkojumu izpildes procesu, kā arī to, kuras izpildes vietas tiek izmantotas un kā izpildes kvalitāte šajās izpildes vietās tiek uzraudzīta.

1.3. Klienta sniegtie norādījumi

Ja klients sniedz Bankai konkrētus norādījumus par rīkojumu izpildi, Bankai cik tālu tas ir iespējams, jāveic rīkojuma izpilde atbilstoši šiem konkrētajiem norādījumiem. Banka var atkāpties no šādām īpašām norādēm tikai tad, ja īpašu apstākļu dēļ tas ir nepieciešams Klienta interesēs, un Bankai nebija iespēja iepriekš par to konsultēties ar Klientu, vai Banka nav laicīgi saņēmusi atbildi. Šādā gadījumā Banka ievāc un saglabā rīkojuma izpildes nosacījumu pierādījumus (ko pēc Klienta pieprasījuma var uzrādīt Klientam) un pēc iespējas ātrāk paziņo Klientam, ka rīkojums ticis izpildīts ar nosacījumiem, kas atšķiras no tiem, ko iesniedzis Klients.

Bankas klientiem ir jāapzinās, ka īpašie norādījumi var kavēt/ierobežot Banku veikt pasākumus, kuri noteikti Politikā un kurus Banka veic, lai sasniegtu labāko iespējamo izpildi.

2. Labākās iespējamās izpildes sasniegšanas faktori un kritēriji

„Vislabākā iespējamā rezultāta” definīcija var atšķirties, jo Bankai, izpildot rīkojumu, jāņem vērā virkne izpildes faktoru un jānosaka to relatīvais būtiskums, piemēram:

- cena, par kādu tiek izpildīts rīkojums;
- izmaksas, kas var rasties, izpildot Klienta rīkojumu kādā konkrētā veidā;
- laiks, kas nepieciešams rīkojuma izpildei (izpildes ātrums);
- iespējamība, ka Banka varēs savlaicīgi un pilnā apmērā veikt norēķinus par darījumu (izpilde un norēķini);
- rīkojuma apjoms un veids;
- visi citi ar rīkojumu saistītie faktori.

Ja Banka izpilda rīkojumus privāto (neprofesionālu) klientu vārdā, „labākā iespējamā izpilde” tiek noteikta, pamatojoties uz klienta kopējo maksu (finanšu instrumenta cena un kopējās izmaksas, kas saistītas ar izpildi, ieskaitot visus klienta izdevumus, kas tieši saistīti ar rīkojuma izpildi).

Relatīvo būtiskumu, kuru Banka piešķir katram iepriekšminētajam izpildes faktoram var ietekmēt šādi izpildes kritēriji:

- klienta raksturojums – klienta kategorija: privāts (neprofesionāls) vai profesionāls klients;
- rīkojuma raksturojums, piemēram, potenciāls ietekmēt tirgu;
- finanšu instrumentu raksturojums, piemēram, likviditāte un tas, vai pastāv reģistrēts centralizēts tirgus;
- darījuma izpildes vietas raksturojums – Bankai pieejamo likviditātes avotu īpašās pazīmes.

3. Darījumu izpildes metodes

Banka var izpildīt klientu rīkojumus:

- Tirdzniecības vietā, ja klients dod rīkojumu attiecībā uz finanšu instrumentiem, kurus atļauts tirgot regulētā tirgū, daudzpusējā tirdzniecības sistēmā vai organizētā tirdzniecības sistēmā. Šādos gadījumos Banka pati var izpildīt rīkojumu tirdzniecības vietā, rīkojoties kā aģents klienta vārdā, vai, ja Banka nav nevienas atbilstošas tirdzniecības vietas biedrs, tā nodod rīkojumu izpildei citam starpniekam, ar kuru Bankai ir vienošanās par rīkojumu izpildi (brokeris, kredītiestāde vai ieguldījumu sabiedrība) (izpilde, izmantojot izpildes institūcijas);
- Ārpusbiržas tirgū (“over the counter”) gan attiecībā uz: i) finanšu instrumentiem, kuri nav reģistrēti tirdzniecībai regulētā tirgū vai kuri netiek tirgoti tirdzniecības vietā, gan ii) finanšu instrumentiem, kurus ir atļauts tirgot vai kuri tiek tirgoti tirdzniecības vietā. Tomēr, ja finanšu instrumentus atļauts tirgot vai tie tiek tirgoti tirdzniecības vietā, klienta rīkojumus var izpildīt ārpus biržas tikai tad, ja šāda rīkojuma izpilde nodrošinātu klientam vislabāko rezultātu. Banka var izpildīt rīkojumus ārpus biržas savā vārdā vai ar citu darījuma partneri. Uzsākot līgumattiecības ar Banku un/vai iesniedzot Bankai rīkojumus, klienti tiek informēti un skaidri piekrīt, ka Banka var izpildīt rīkojumus ārpus biržas, tomēr klientiem jāņem vērā Politikā norādītie riski, kas saistīti ar ārpusbiržas tirdzniecību.
- Banka izpilda visus klientu rīkojumus attiecībā uz kapitāla vērtspapīriem, biržā tirgotajiem fondiem, kopfondiem un obligācijām, izmantojot Saxo Bank A/S (“Saxo Bank”), ja klienti izmanto Luminor Investor, Luminor Trade vai Saxo Portfolio Manager, diskrecionāra portfeļa pārvaldības pakalpojuma gadījumā (turpmāk tekstā – Tirdzniecības platforma). Tādēļ Luminor Bank AS ir saistoša Saxo Bank Rīkojumu izpildes politika attiecībā uz šiem instrumentiem.

Atsevišķos gadījumos, kas norādīti Politikā (piemēram, izpildot rīkojumu ārpus biržas), Banka var darboties kā klienta kontrahents (t.i., Banka veic darījumus savā vārdā un ir darījuma izpildes vieta), un tas nedrīkst nekādā veidā ietekmēt Bankas spēju pildīt savu pienākumu un nodrošināt Klientam labāko rezultātu. Veicot darījumus savā vārdā, kopējo klientam piedāvāto izpildes cenu veido bāzes cena, kam pieskaitītas izmaksas un komisijas maksas:

- bāzes cena ir cena, kura Bankai būtu jāmaksā par darījuma riska ierobežošanu (hedžēšanu) starpbanku tirgū neatkarīgi no tā, vai darījums par šādu cenu tirgū tiktu realizēts, vai arī tā būtu darījuma prognozējamā cena. Bāzes cenā ir iekļautas visas korekcijas atbilstoši Bankas viedoklim par tirgus riska faktoriem un to, kā Banka pozicionē sevi tirgū saskaņā ar šādiem riska faktoriem; un
- izmaksas un komisiju maksas, ko veido starpība starp bāzes cenu un kopējo Klientam noteikto izpildes cenu. Tostarp visas izmaksas un maksas, kas saistītas ar darījumu, ko Banka veic ar citu kontrahentu.

4. Izpildes vietu un izpildes starpnieku atlase

Banka ieguldīs pietiekamas pūles, lai atlasītu izpildes vietas un starpniekus, pastāvīgi nodrošinātu labāko iespējamo izpildi Bankas klientiem. Izvēloties piemērotas rīkojumu izpildes vietas un starpniekus, Banka ņem vērā šādus kvalitatīvos un kvantitatīvos faktoros:

- likviditāti;
- izmaksas, ko piemēro konkrētā izpildes vieta;
- izpildes un norēķinu iespējamību;
- citus svarīgus faktoros (piemēram, Bankas vispārējais novērtējums un uzticamība izpildes vietā vai izpildes starpniekam).

Lai nodrošinātu labāko iespējamo izpildi, ja ir vairāk nekā viena konkurējošas izpildes vieta, novērtējumā jāņem vērā arī Bankas komisijas maksas un rīkojuma izpildes izmaksas, kas attiecināmas uz katru no šīm izpildes vietām.

5. Rīkojumu apstrāde

Banka rīkojumu izpildi uzsāk tūlīt pēc tā saņemšanas no klienta, ja vien klients nesniedz konkrētus norādījumus rīkoties citādi vai rīkojumi tiek saņemti ārpus tirgus darba laika. Ja rīkojums tiek saņemts ārpus tirgus darba laika, rīkojums tiks izpildīts tirgum atsākot darbu.

Salīdzināmus klientu rīkojumus parasti izpilda, pamatojoties uz laika prioritātes principu (secīgi), un vienmēr ar prioritāti pār Bankas rīkojumiem.

Pēc darījuma veikšanas Klienta vārdā Banka sniedz apstiprinājumu par rīkojuma izpildi un tostarp informē Klientu par to, kur rīkojums tika izpildīts un kādas izmaksas un maksas tika piemērotas.

Banka parasti izpilda katra klienta rīkojumu atsevišķi. Rīkojumu apvienošana ir iespējama tikai situācijās, kas aprakstītas Politikā, un ar nosacījumu, ka rīkojumu un darījumu apvienošana kopumā nebūs nelabvēlīga nevienam klientiem, kuru rīkojumi tiek apvienoti. Banka paziņo klientam par savu nodomu apvienot rīkojumu ar citiem rīkojumiem un atklāj iespējamo apvienošanas ietekmi katram klientam, kura rīkojumu ir paredzēts apvienot. Banka nekādos apstākļos neapvieno klientu rīkojumus ar saviem rīkojumiem.

Rīkojumu sadalīšana ir iespējama attiecībā uz finanšu instrumentiem, ko tirgo regulētā tirgū, daudzpusējā tirdzniecības sistēmā un/vai organizētā tirdzniecības sistēmā.

Banka sniedz Klienta pieprasīto papildu informāciju par Klienta rīkojuma apvienošanu un/vai sadalīšanu 15 (piecpadsmit) darba dienu laikā no Klienta rakstiskā pieprasījuma saņemšanas datuma. Klients var iesniegt rakstisku detalizētas informācijas pieprasījumu personīgi jebkurā Bankas filiālē vai internetbankā.

6. Pārskatīšana un ziņošana

Šī Politika ir jāpārskata vismaz reizi gadā vai saistībā ar svarīgām izmaiņām finanšu instrumentu tirgos, vai ikreiz, kad rodas būtiskas izmaiņas, kas ietekmē Bankas spēju sasniegt labāko iespējamo rezultātu. Banka aņemas paziņot saviem klientiem par visām būtiskajām izmaiņām Politikā un publicēt Politikas atjaunināto versiju Bankas mājas lapā.

Banka katru gadu par katru finanšu instrumentu kategoriju apkopo un publicē savā mājas lapā informāciju par piecām lielākajām izpildes vietām un starpniekiem tirdzniecības apjomu ziņā attiecībā uz visiem izpildītajiem vai nodotajiem klientu rīkojumiem, kā arī informāciju par iegūto izpildes kvalitāti. Banka par katru finanšu instrumentu kategoriju publicē arī analīzes kopsavilkumu un secinājumus, kurus tā izdarījusi, veicot detalizētu izpildes kvalitātes kontroli katrā no izpildes vietām, kurās tā izpildīja visus klientu rīkojumus iepriekšējā gadā.

7. Bankas izvēlētās rīkojumu izpildes vietas un starpnieki

Privāto (neprofesionālo) un profesionālo klientu iesniegtie finanšu instrumentu rīkojumi tiek izpildīti turpmāk tekstā norādītajās izpildes vietās (kā norādīts Politikas pielikumos):

- 1.1. rīkojumi, kas attiecas uz Baltijas biržās kotētu uzņēmumu akcijām – NASDAQ biržās Viļņā, Tallinā, Rīgā;
- 1.2. rīkojumi, kas attiecas uz uzņēmumu akcijām, kuras tirgo regulētos tirgos un/vai daudzpusējās tirdzniecības sistēmās, izmantojot Tirdzniecības platformu – Saxo Bank A/S;
- 1.3. rīkojumi par biržā tirgotajiem fondiem (ETF), izņemot tos, kas veikti, izmantojot Tirdzniecības platformu – Citibank un NASDAQ biržās Viļņā, Tallinā un Rīgā;
- 1.4. rīkojumi, kas attiecas uz uzņēmumu akcijām, kurus tirgo regulētajos tirgos un/vai daudzpusējās tirdzniecības sistēmās ārpus Baltijas valstīm, kā arī rīkojumi, kas veikti, izmantojot Tirdzniecības platformu – Saxo Bank A/S vai Citibank;
- 1.5. rīkojumi, kas attiecas uz kolektīvo ieguldījumu uzņēmumu pārvedamiem vērtspapīriem – Nordea Investment Funds S.A., Nordea Funds Ltd., East Capital Asset Management AB un Saxo Bank A/S.
- 1.6. rīkojumi, kas attiecas uz parāda vērtspapīriem:

- 1.6.1. rīkojumi, kas attiecas uz valsts parāda vērtspapīriem Baltijas valstīs, ko emitē vietējā līmenī – Luminor Bank AS, AB SEB Bankas un Swedbank, AB;
- 1.6.2. rīkojumi, kas attiecas uz valsts parāda vērtspapīriem Baltijas valstīs, kas nav minēti iepriekšējā 1.6.1. punktā – Luminor Bank AS, Bloomberg Multilateral Trading Facility, Saxo Bank A/S;
- 1.6.3. rīkojumi, kas attiecas uz parāda vērtspapīriem ārpus Baltijas valstīm – Luminor Bank AS, Bloomberg Multilateral Trading Facility, Saxo Bank A/S un citi;
- 1.7. rīkojumi, kas attiecas uz strukturētiem finansējuma produktiem – Nordea Bank Abp.

Ja Banka tādu iemeslu dēļ, kas ir ārpus Bankas kontroles, klienta rīkojumus nevar izpildīt nevienā no iepriekš minētajām izpildes vietām, šādus rīkojumus var izpildīt arī citās izpildes vietās, pie nosacījuma, ka šāda rīkojumu izpilde neliedz Bankai iespēju sasniegt labāko iespējamo rezultātu klientam saskaņā ar šīs Politikas noteikumiem un nosacījumiem.